

Renässansmusik i Åbo domkyrka.

EN FRIDFULL JUL
OCH ETT GOTT
NYTT ÅR 2023
ÖNSKAS ER ALLA!

Kyrkomusikfesten 2022

En tisdag i mars 2020 samlades kyrkosångare från hela huvudstadsregionen i Grankulla kyrka och övade musiken för en renässansmessa. Det var bara en och en halv vecka innan en planerad kvällsmässa i Pauluskyrkan i Helsingfors, där vi skulle få en försmak av hur det skulle låta under kyrkomusikfesten i Åbo i maj samma år. Resten är historia. Några dagar senare stängde Finland ner och det skulle ta många månader innan vi kunde sjunga tillsammans igen.

Kyrkomusikfesten flyttades först till maj 2021. Man reserverade för säkerhets skull också veckoslutet kring Maria bebådelsedag 2022. Slutligen ordnades kyrkomusikfesten i oktober 2022. Ursprungligen

skulle mässan firas som en svensk-språkig kvällsmässa en fredag. I och med den förändrade tidpunkten – och därmed mycket begränsade disponibla tiden i kyrkan – blev den enda möjliga lösningen att ordna huvudevenemanget, festmässan, som en tvåspråkig gudstjänst i samarbete mellan Åbo svenska församling och Turun tuomiokirkkoseurakunta.

Den lösningen visade sig vara lyckad genom att förbundet på så sätt fick väldigt viktig draghjälp med både praktiska arrangemang och marknadsföring. Även tillströmningen av församling gynnades sannolikt avsevärt tack vare samarbetet över språkgränserna.

Lördagen den 15 oktober i år

samlades slutligen sångare från hela Svenskfinland i Åbo domkyrka. Den 18 allmänna finlandssvenska kyrkomusikfesten skulle nu äntligen bli av. Programmet bestod av en diger samling renässanstida psalmer och olika renässanskompositörers varianter av Kyrie-, Gloria-, Credo-, Sanctus-, Benedictus- och Agnus Dei-satserna. 1500-tals kompositionerna hade **Markus Malmgren** instrumenterat och arrangerat för blandad kör och därtill med en egen stämma för sångarna från Kör för alla-grupper.

Regionala övningar

Körerna hade deltagit i regionala övningar under mer än två års tid, men pandemin hade satt käppar i

hjuln även för övningarna. Av 450 sångare som hade anmält sig till festen, var det slutligen 200 sångare som deltog. Även med den besättningen fyllde vi domkyrkans höga valv, inget tvivel om den saken.

Lördagen gick i generalrepetitionens tecken och på kvällen samlades vi till festmiddagen i restaurang Aitiopaikka. Måltiden var ypperlig och de eldsjälarna som sett till att hålla lågan brinnande genom alla fördröjningar, avtackades vederbörligen.

Växelsång

Kyrkomusikfestens kulmen var givetvis söndagens högmässa 16.10. Kyrkan fylldes av en glädjande talrik församling, som inte förmådde dämpa domkyrkans speciella och långa efterklang. En stor del av sångerna byggde på en växelsång mellan kör I och kör II. Kör I bestod av tjugotalet kyrkomusikstudenter från Sibelius-Akademien under ledning av Markus Malmgren som samtidigt trakterade orgeln. Kör II, som leddes av **Nina Kronlund**, bestod av de ca 200 sångarna från olika håll av Borgå stift. Kör I sjöng uppifrån orgelläktaren och kör II var uppställd framför högkoret. Trots det enor-

ma avståndet fungerade dialogen mellan köerna ypperligt, avgörande var förstås det sömlösa samspelet mellan dirigenterna.

Upplägget hade finslipats under lördagens genrep, så under högmässan kunde alla bara njuta av att skapa en unik musikalisk helhet. Mässan strömmades via Virtuaalikirko, så familj och vänner där hemma kunde delta, och vi som var på plats fick också en möjlighet att återuppleva mässan efteråt.

Mindre konserter

För kyrkomusikfesten i Åbo hade det även planerats flera mindre konserter, i vilka olika köer skulle medverka med eget program. Till slut avrundades dock veckoslutet med endast en av dessa planerade konserter. Slutkonsertens första del gick i renässansen tecken och inleddes av Alta capella-ensemblen från Collegium Musicae Antiquae Helsingiense under ledning av **Markku Åberg**. Därefter spelade duon **Juhani Listo** och Jarmo Korhonen sinka respektive dulcian, det vill säga renässansinstrument som man sällan har tillfälle att höra. Kan man tänka sig en finare inramning för dessa instrument

än Åbo domkyrka? Kanske domkyrkans valv och pelare hade hört dessa toner redan för 500 år sedan? För konsertens andra del stod Kammarkören Novena, förstärkt med kyrkomusikstudenter från Sibelius-Akademien, under ledning av Nina Kronlund och ackompanjerade av Markus Malmgren på orgel. Programmet sträckte sig från klassicism till modern tid med kompositioner av Mozart, Franck, Rheinberger och Howells.

Pandemin ställde till det, vi avbokade och ombokade, församlingarna förbjöd körövningar, och emellanåt övade vi med munskydd. Vi var ständigt beredda på inställda övningar eller konserter. Känslan av att komma samman, hitta sin plats inom sin stämma, återförenas med gamla vänner var en fin belöning för flera års arbete under osäkra förhållanden. Många av oss fick ett minne för livet när vi, ledda av Nina i Purmo-dräkten, äntligen kunde sjunga av hjärtans lust under Åbo domkyrkas valv. Aldrig förstummas tonen från himlen i själens glada pilgrimssång.

Text: Tora Smeds och Tore Ståhl
Kammarkören Novena

Bill Ravall, Kyrkosångsförbundets viceordförande, har gått ur tiden

Som studiekamrat i Helsingfors och senare hans kollega under 27 år minns jag min vän Bill med värme. Han sociala kompetens var i en klass för sig och han tycktes känna alla. Bill spred en positiv atmosfär omkring sig även om han hade sinne för det dramatiska och en vilja att överraska. Det var alltid okomplicerat att umgås med honom. För sina sångstuderanden var han ofta ett psykologiskt stöd eftersom de läste in hans empatiska och lösningsinriktade drag.

Bills förmåga att komma igen efter en svårare period under sjukdomstiden var för oss nära

vänner häpnadsväckande. Hans livsvilja var enastående och han planerade för framtiden in i det sista. Bill skulle dirigera ”sin” kör, Sångens Vänner vid 100-års jubileumskonserten den 12.11. Nu kom kören att sjunga samma dag vid jordfästningen i Pedersöre kyrka, där över 200 släktingar och vänner närvarade. Bill Ravall avled den 28.10.2022 efter en lång sjukdomstid. Han sörjs närmast av hustru, barn och barnbarn, syskon, släkt samt av en lång rad vänner och kollegor.

Dan Lönnqvist